

ఓం సమధి సద్గురు శ్రీ సాయినాథాయ నమః

శ్రీ సాయి లీలామృతము

అధ్యాయము - 12

చక్కిణి

సృష్టిలో వాస్తవానికి సర్వమూర్ఖ భగవంతునిదే. మనకు సర్వమూర్ఖాచితంగా ప్రసాదించిన భగవంతుడే మనపై అనుగ్రహంతో సద్గురువుగా సాక్షాత్కరిస్తారు. ఆయన ప్రసాదించినదే కృతజ్ఞతతో వారికి సమర్పిస్తున్నామని గుర్తించడమే దక్కిణలో వుండవలసిన భావం. అందుకే బుట్టిమాంద్యంవలన భక్తులు మనస్సు మార్చుకొని, మొదట యివ్వదలచిన దానికంటే తక్కువ యిచ్చినపుడు అతడు మోసం చేస్తున్నాడనేవారు సాయి.

కోద్దిక్కణాలు గూడ మనస్సును, యింద్రియాలను నిగ్రహించి ఏకాగ్రం చేయడమెంతో కష్టం. అటువంటప్పుడు సద్గురువెంత కృషిచేసి నిరంతరము, సహజమూర్ఖ అయిన ధ్యాననిష్టను సాధించి వుండాలి? ఆ శక్తితోనే అనుక్కణము భక్తుల కష్టాలు, కోరికలూ తీరుస్తూ పరమార్థాన్ని చేకూరుస్తున్నారో గదా! ఇది తెలిస్తేగాని ఆయనకు కృతజ్ఞత ఎలా తెలుపుకోవాలో అర్థంగాదు. సద్గురువు కోరేది అటువంటి అవగాహన, కృతజ్ఞత, ప్రేమలనే. కారణం వాటి ద్వారా మాత్రమే మనం తరించగలం. భక్తులు కోరేది అశాశ్వతమైన లోకిక విషయాలే అయినా, ఆయన వాటిని సమకూరుస్తూ, మనస్సును ఆత్మజ్ఞానం వైపుకు నడిపిస్తారు. ఆ కృతజ్ఞతే 'దక్కిణ'. ఒకసారి కుదిరిన ఆ భావం మరల చెదరకుండా చూచుకోవడమే నిజమైన దక్కిణ. వారు నిరంతర తపస్సుతో కూడబెట్టిన తపశ్ఛక్తిని, మనం వారి రక్కణలో పొందుతాము గనుక మనం గూడ ఎంతో శ్రమించి, ప్రీతితో కూడబెట్టుకున్న ధనంలో సాధ్యమైనంత దక్కిణగా సమర్పించడం ధర్మమని బుట్టులు చెప్పారు. వారినుండి మనం పొందే లోకమైన సహాయం మనకు మాత్రమే ఉపయోగం. మనమాయనకర్పించేది, తిరిగి సకల జీవుల శ్రేయస్సుకూ ఉపయోగపడుతుంది. కనుక దాని ఫలితం కోటిరెట్లుగా పహికంగానో, పారమార్థికంగానో మనకే సంక్రమిస్తుంది. అందుకే తాము స్వీకరించినదానికి తిరిగి వందరెట్లుగా మేలుచేయవలసి వుంటుందనేవారు బాబా.

అధమపక్కంగా దక్కిణను దానంగా తలచినా, ఆ దానాన్ని స్వీకరించేవారి ప్రాశస్యాన్ని బట్టి దానఫలముంటుందని శాస్త్రం. అలా సాయికి సమర్పించబడిన దక్కిణ సకల దేవతలకు, సత్యరుషులకేగాక సకలసృష్టికి, పరమాత్మకూ చెందుతుంది. మనభావము, గుర్తింపులపై మనమిచ్చే దక్కిణయొక్క ప్రాశస్యమాధారపడుతుంది. సాయి అడిగిన దక్కిణ అదే. సాయి కొందరు భక్తులవద్ద దక్కిణ అడిగి తీసుకొనేవారు. కొందరిస్తే తీసుకొనేవారు. కొందరితో తాము సాధువు గనుక ధనం స్వీకరించరాదని సామ్యంగా వద్దనేవారు. కొందరిచ్చే దక్కిణ కోరంగా నిరాకరించేవారు. దక్కిణ అడిగే రీతులుగూడ వేర్యేరుగా వుండేవి. కొందరివైపు మౌనంగా చేయిచాపేవారు. కొందరితో, "దక్కిణ, కుక్కణ ఏమైనా యిస్తావా?" అనేవారు. ఎవరైనా యివ్వకున్నా యేమీ అనేవారుగాదు. అబద్ధం చెబితే బయట పెట్టేవారు. అయిష్టంగా ఇచ్చినా, ఆ పైకం అన్యాయార్థితమైనా స్వీకరించేవారు గాదు. సాయి, దక్కిణలో కొంత ధునిలోకవసరమయిన కట్టెలు కొనడానికి, మళ్ళీదులోను, దేవాలయాలలోనూ దీపాలకు నూనె కొనడానికి ఖర్చు, పెట్టేవారు. మిగిలిన పైకంటా సాయంత్రమయ్యేసరికి పేదలకు, సాధువులకు పంచేసేవారు. ఇదంతా తెలియనివారు సాయి, భక్తులవద్ద ఉబ్బు గుంజుతారని ప్రచారం చేసేవారు.

భక్తులు ఆపత్నమయాలలో దేవతలకు మైక్కుకుని, కష్టాలు తొలిగాక మర్చిపోతే బాబా వారివద్ద ఆ పైకం స్వీకరించి బుఱావిముక్కలను చేసేవారు. తరచు ఆయన కోరే పైకం ఆధ్యాత్మికసత్యాలను సూచించేదిగా వుండేది. రఘువీర్ పురందరేవద్ద బాబా ఎప్పుడూ రూ. 2/-లు మాత్రమే దక్కిణ కోరేవారు. అతడొకసారి కారణం అడిగాడు. ‘నాక్కావలసింది కాసులు కావు; నిష్ఠ-సబూర్’ అన్నారు సాయి. “బాబా, నేనా రెండూ యెప్పుడో సమర్పించానే!” అన్నాడతడు. “నీవు వాటిని సమర్పించలేదు. నీ భక్తి నిశ్చలం కాలేదు. నీవు నన్ను దృఢంగా అంటి పెట్టుకొనివుంచే నేను నీవెందే వుంటాను” అన్నారు. బ్రహ్మ సత్యమన్నారు గనుక, సత్యానికి దూరమైనవాడు పరబ్రహ్మ స్వరూపానికి దూరమే కదా? బాబాను సంపూర్ణంగా విశ్వసిస్తే అసత్యమెందుకు అవసరమౌతుంది? ఒకసారి నార్జు ఉద్యోగం లేనపుడు శిరిడీలో ఒక సంవత్సరమున్నాడు. అప్పుడు సాయి అతనిని ప్రతిసారీ రూ. 15/-లు అడుగునారంభించారు. ఒకసారి అతడు, “సాయి, నాకుద్యోగంలేదు. స్వరైన దుస్తులుగూడ లేవు. నేను రోజు మీకు రూ. 15/-లు యెలా సమర్పించగలను?” అన్నాడు. “నీ పరిస్థితి తెలుసు. నీవు చదువుతున్న యోగవాళిష్టంలోని బోధ నీ మనస్సులో నాటుకోవాలి. ప్రపంచంలో జీవిస్తున్న విషయాలపట్ల నిస్సంగుడవైయుండాలని నా భావం” అన్నారు.

గురుబోధయొక్క సారం గ్రహించి దానిప్రకారం మన యోచనను, పనులను సంస్కరించుకున్నప్పుడే మనం నిజంగా గురువును ఆశ్రయించినట్లు. అలాగాకుంచే అది మిథ్యాభక్తి. దహనూ నివాసి ఉద్ధవేశ ‘జ్ఞానేశ్వరి’ పారాయణ చేశాడు గాని, అతడికేమీ అర్థంగాలేదు. బాబా ఆజ్ఞాపిస్తే తప్ప అతడు మరల పారాయణ చేయదలచలేదు. తర్వాత అతడు శిరిడీలో ఉన్నపుడల్లా బాబా అతనిని రోజు రూ. 11/-లు అడిగేవారు. అతడు వరసగా 10 రోజులిచ్చాడు. తర్వాత రోజు, “బాబా, నాలోని పదకొండూ (5 జ్ఞానేంద్రియాలు, 5 కర్మంద్రియాలు, మనస్సు) మీకెపుడో సమర్పించాను” అన్నాడు. “అవి సమర్పించటానికి నీవెవరు? అవెప్పుడో నాపరమైనాయి” అని, బాహ్యసాహాబ్జోగ్ వద్దనుండి ‘ఏకనాథ భాగవతము’ తెప్పించి, అందులో 11వ అధ్యాయం తెరచి, అది జాగ్రత్తగా చదవమన్నారు. అత్యంత సమర్పణ చేశాక ‘నేను సమర్పించాను’ అనడమెలా సాధ్యం? అలా అంటే అవి తనవేనన్న భావమున్నబ్లేగదా!

దీక్షిత్ ఒకసారి ఏకనాథ భాగవతంలో ఆత్మసమర్పణ గూర్చిన శ్లోకం చదువుతున్నాడు. సాయి అప్పుడే అతనినుండి రు. పదహారున్నర తీసుకురమ్మని బూటీని పంపారు. బాబా నిజంగా కోరింది ఆ శ్లోకం జాగ్రత్తగా అర్థం చేసుకోమనేనని దీక్షిత్కు తోచింది. అంతకుముందు తాను లెక్కించిన తల్లులు యివి : త్రికరణాలు 3, ఇంద్రియాలు 10, బుద్ధి 1, అహంకారం 1, తన ప్రకృతి $1\frac{1}{2}$ - మొత్తం $15\frac{1}{2}$. సాయి కోరిన దక్కిణకు అర్థం తెల్పుమని ప్రార్థించి, శ్లోకం మరోసారి చదివాడు. ఏకనాథుడు చిత్తాన్ని ఒక తత్త్వంగా చెప్పినట్లు గుర్తించాడు. మొత్తం పదహారున్నర. అదే సాయి కోరారు.

ఒకప్పుడు దీక్షిత్ ఒక వేదాంత గ్రంథము చదువుతున్నాడు. అందులో బ్రహ్మమే సత్యమని; నామరూపాలతో గోచరించే జగత్తు ‘మిథ్య’ యనీ చెప్పి వున్నది. అందుకు నగలు జగత్తుకు, బంగారం బ్రహ్మనీకి పోలికగా చెప్పి వున్నది. బ్రహ్మం సత్యమైతే, దాని రూపమైన జగత్తు మిథ్యయొలా అవుతుందో అతనికి అర్థంగాక, అతను సాయిని ప్రార్థిస్తుంచే అప్పుడే అతనిని రూ. 100/-లు దక్కిణ పంపమని కబురు చేసారు సాయి. వెంటనే అతనికిలా స్వారించింది: “వేదాంతం ఈ జగత్తు లేదనదు. జగత్తునే నామరూపాలు నశిస్తాయని, వాటికాధారమైనది నిత్యమనీ చెబుతుంది. బాబా కోరిన 100లో ‘1’ లేకపోతే, ‘0’ లకు ఉనికి లేనట్లే, నిత్యమైన సద్గుస్తువుకన్యంగా రూపాలుండవని ఒక ‘0’, పేర్లుండవని మరొక ‘0’ తెల్పుతున్నాయి. నిత్యవస్తువును ‘1’ సూచిస్తున్నది.

ఒకరోజు రేగే తన జేబులో రూ. 100/-లు వుంచుకొని బాబాను దర్శించాడు. సాయి అతనివద్ద 40,

తర్వాత 40, ఆ తర్వాత 20 రూపాయలూ దక్కిణ తీసుకొని, మరలా రూ. 40/-లు అడిగారు. అయినవద్ద పైకం లేదంటే శ్యామావద్దకు పంపారు. అతడిలా అన్నాడు: “ఆయన కోరేది డబ్బుగాదు, నీ మనస్సు, బుధీ, కాలము, అత్మలనే.” సాయి ఈసారి దీక్కిత్ వద్దకు పంపారు. అతడు, “నీ దగ్గర ధనంలేదని, యాచించడం అగారవమను కోరాదనీ సాయి బోధించారు” అన్నాడు. తర్వాత బాబా అతనిని చందోర్కూర్ వద్దకు పంపారు. అతడు, “సాయి కోరినపుడు మనవద్ద పైకం లేకపోవడం బాధాకరమే. అందుకే సగం పైకం కోపర్స్ ములో వుంచి, నా వద్దనున్నది అయిపోయినపుడు తెప్పిస్తాను” అన్నాడు. ఆ విషయం చెప్పగానే సాయి అతనిని పిలిపించి మొదట రూ. 40/-లు, తర్వాత రూ. 40/-లు, ఆ తర్వాత రూ. 20/-లు తీసుకున్నారు. అతడు కోపర్స్ ము నుంచి పైకం తెప్పించుకునే లోగానే మరల దక్కిణ కోరారు సాయి. నానాసాహాబ్ చిన్నబుచ్చుకున్నాడు. భక్తి ప్రధానంగాని యుక్తిగాదని సాయి అతనికి తెల్పారు.

ఒకప్పుడు తార్కాండ భార్యను రూ. 6/-లు కోరారు బాబా. అది ఏని, “ఆయన కోరినది అరిష్ట్యర్గాలు విడవమని” అన్నాడు తార్కాండ. ఆమె మళ్ళీ మరల దక్కిణ కోరారు. తాను వాటిని సమర్పించానని చెప్పగానే, “ఆ స్థితి తొలగిపోకుండా చూచుకో!” అన్నారు. అలా భావం నిలిస్తేనే నిజంగా దక్కిణ సమర్పించినట్లు.

సాయి బి. వి. దేవ వద్ద దక్కిణగా 4 నవర్లు తీసుకొని కూడ, ‘నీవు నాలుగిచ్చినా బాబాకు చెందినదొక్కటే!’ అన్నారు. భక్తుడైన్నిసార్లు తన అంతఃకరణ చతుష్పయం భగవంతునికర్పించినా ఆయనకు చెందేది ఆత్మ ఒక్కటే, ఒక్కసారే.

ఒకప్పుడు మరికొంతమందితో పాటు రఘు అనే సాయి భక్తునికి గూడ జైలుళిక్ విధించారు. అతడు ప్రాసుకున్న ‘అప్పీలు మెమో’ చూచి చందోర్కూర్, దీక్కిత్ మొ॥న వారు కేసు చాలా బలంగా వున్నదని, లాభంలేదనీ చెప్పారు. అప్పుడు సాయి అతనిని ధూమల్ వద్దకు పంపారు. నిజానికి యెట్టి ఆశా లేకున్న కేవలం సాయి ఆదేశంగా మాత్రమే ధూమల్ అహ్మాద్ నగర్ మేజిస్ట్రేట్ తో మాట్లాడాడు. నాటిరాత్రి రఘుకు కలలో సాయి కనపడి, “రేపు మీరంతా విడుదలవుతారు, ఏడవకండి!” అని చెప్పారు. అశ్వర్యం! క్రింది కోర్పులోని రికార్డు తెప్పించకుండానే, ఆ కోర్పులో అప్పీలుగాని, విచారణగానీ జరుగకనే, అది కేవలం గ్రామ తగాదాలవలన ఆరోపించబడిన నేరమని నిర్ణయించి మేజిస్ట్రేటు వారందరినీ విడుదల చేసాడు. ఇది న్యాయశాఖ చరిత్రలోనే అపూర్వం. రఘు రూ. 300/-లు ఫీజుగా ధూమల్కు చెల్లించాడు. వెంటనే ధూమల్ శిరిడీ వెళ్ళాడు. సాయి ఆ పైకమంతా దక్కిణగా తీసుకుని రఘు విడుదలైంది కేవలం తమ కృపవల్లనేనని సూచించారు. అలానే సాయి అతనినొకసారి రూ. 50/-లు దక్కిణాడిగారు. అతనివద్ద పైకం లేదంటే సారేనడిగి తెమ్మన్నారు. అంతకు ముందు సారే తన పెన్నన్ రూ. 50/-లు పెంచమని ప్రభుత్వానికి అర్థ పెట్టుకున్నాడు. సారే సంతోషంగా రూ. 50/-లు ధూమల్కిచ్చాడు. ఆ రోజునే అతని పెన్నన్ పెంచుతూ ప్రభుత్వం ఆదేశించింది!

భక్తుల బాధలు తొలగించడానికి గూడ బాబా దక్కిణ అడిగేవారు. ఒకసారి అయినడిగితే ఒక పోలీసు ఆఫీసరు తనవద్ద పైకం లేదన్నాడు. “నీ పర్సులో రూ. 50/-లున్నాయి!” అన్నారు బాబా. అతడాశ్వర్యంతో ఆ పైకం సమర్పించాడు. ఆయన కొద్దిమాత్రమే తీసుకుని, “మిగిలినది నీకవసరమౌతుంది” అన్నారు. త్వరలో అతడు చిక్కులపాలై వాటిని తొలగించుకోడానికి ఆ పైకం ఖర్చుయింది. కష్టాలు తీరాక అతడా మొత్తం సాయికి దక్కిణగా సమర్పించాడు. అతడాపని ముందే చేసే వుండే చిక్కులే వచ్చేవిగావు.

ఒక భక్తుడు దక్కిణ యివ్వాలని రూ. 2/-లు వేరుగా జేబులో పెట్టుకున్నాడు గాని తర్వాత ఆయనకు రూ. 1/- మాత్రమిచ్చాడు. సాయి నవ్వుతూ, “ఎంత మోసం; మొదట ఈ ఘకీరుకని రూ. 2/-లు జేబులో పెట్టుకుని గూడ ఒక్క రూపాయి మాత్రమిస్తారు. చాలినంత డబ్బు వేరే జేబులో వున్నది గదా!” అన్నారు. అతడు ఆశ్చర్యపోయాడు.

సాయికోరే దక్కిణ ఒక్కొక్కప్పుడు భవిష్యత్తును నిగూఢంగా సూచించేది. అయిదు గదులతో భవనం నిర్మించదలచి సాయిని దర్శించాడు దేవ. అపుడు బాబా నేలమీద 25 గీతలు గీస్తూ, “గదికొక రూపాయి చొప్పున రు. 25/-లు దక్కిణివ్య!” అన్నారు. అతడు సమర్పించాడు. ఆశ్చర్యం! అది 25 గదుల భవనమైంది. అలాగే 1912లో ఒకరోజు పోలీసు ఇన్సెప్కెటర్ సామనాద్ధ వద్ద సాయి రు. 10/-లు దక్కిణ తీసుకొన్నారు. ఆ రోజునుంచే అతని నెల జీతం రూ. 10/-లు పెంచినట్టు ఆరు నెలల తర్వాత అతనికి ప్రభుత్వం నుండి ఉత్తర్వు వచ్చింది.

నాచ్చే, శంక్రావు నమస్కరించగానే, బాబా రూ. 15/-లు దక్కిణ కోరారు. అతడు తనవద్ద డబ్బులేదన్నాడు. వెంటనే సాయి రూ. 30/-లు యివ్వమన్నారు. అతడు తిరిగి అదే బదులు చెప్పాడు. సాయి రూ. 64/-లు కావాలన్నారు. వెంటనే అతడు, “బాబా! మేము పేదవాళ్ళము. అంత యివ్వలేము” అని మొరపెట్టుకున్నాడు. అపుడు సాయి వారిని ఆ డబ్బు పోగు చేసివ్వమన్నారు. ఆయన భావమేమో వారికి తెలియలేదు. తర్వాత 1916లో బాబాకు జబ్బు చేసినపుడు ఆయనకు ఆరోగ్యం చేకూరాలని సప్తాహం, అన్నదానాల కోసం నాచ్చే, శంక్రావు గూడ వసూళ్ళు చేసారు. వారు సేకరించి పంపినది సరిగా రూ. 64/-లు.

సాయి పవిత్రులవద్ద మాత్రమే దక్కిణ స్వీకరించేవారు. ఉంపుదుకత్తెనుంచుకొని, సుఖ రోగాలతో బాధపడే వాడొకడు శిరిడీ చేరి బాబాకు రూ. 50/-లు నివ్వబోయాడు. సాయి కోపంతో, “నీ డబ్బు నాకొద్దు. నీవాకతె నుంచుకున్నావు గదా, అమెకివ్య” అన్నారు. అతడు సిగ్గుతో తలవంచుకొని వెళ్ళిపోయాడు.

ఒకప్పుడు దక్కిణ విషయమై సాయి, “నేనెవరినుండైనా ఒక్క రూపాయి దక్కిణ తీసుకుంటే దానికి పదిరెట్లు తిరిగివ్వవలసి వుంటుంది. నేనెప్పుడూ యేదీ ఊరికి తీసుకోను. ఆ ఘకీరు చూపినవారినుండే స్వీకరిస్తాను. వాళ్ళు దక్కిణ రూపంలో పుణ్యం నాటి, తర్వాత సమృద్ధిగా ఫలితాన్ని పొందుతారు. సిరిసంపదలు ధర్మాన్ని సాధించటం కోసమే వున్నాయి. కేవలం సుఖాలకోసం వెచ్చిస్తే అది వ్యర్థమే. ఇదివరకు ధర్మంచేసి వుంటేనే యిప్పుడు సంపద పొందుతావు. అది భగవంతుడిచ్చినదే గనుక, భగవంతునికివ్వడం వలన భక్తి జ్ఞానాలు వృద్ధి పొందుతాయి. నేనుమాత్రం చేసేదేమిటి? ఒకటి స్వీకరించి, పదిరెట్లు యిస్తున్నాను” అన్నారు.

★★★

